

Julia Burgers-Drost

Een zwerver komt thuis

Z&K

Uitgeverij Zomer & Keuning

HOOFDSTUK 1

‘Als dat mijn oude schoolvriendinnetje niet is!’

Bij het horen van een bekende stem houdt Welmoed Prakken haar pas in en kijkt over haar schouder. ‘Nee, het is niet wáár!’ lacht ze. ‘Wat hebben wij elkaar lang niet gezien. En ik maar denken dat je in Afrika zit!’

Donkere ogen in een vaalbruin gezicht, het tamelijk onverzorgde haar is in het midden gescheiden en hangt steil tot op de schouders. ‘Dat is dus voorgoed verleden tijd!’

Lorna Vaarman omhelst Welmoed en uit nogmaals haar vreugde. Hoelang ze al terug is? ‘Een week of twee. En maar slapen! Enfin, ik ben al bijna weer gewend. Maar dan jij... een baby! Ik neem aan dat-ie van jou is?’ Ze buigt zich over de kinderwagen die door Welmoeds moeder als baby is ingewijd. ‘Een jongen? Schitterend. Wat zal de vader trots zijn. Het was toch altijd Theo? Theo Prakken, je jeugdliefde vanaf de zandbak. Tussen jullie kon nooit iemand komen.’ Lorna lacht bij de herinnering, maar als Welmoed rustig zegt: ‘Toch wel, Lorna. Namelijk de dood. Theo is kort maar ernstig ziek geweest. Hij heeft zijn zoontje nooit gezien.’

Lorna verschiet van kleur. ‘Meid, dat méén je niet! Theo, toch niet jouw Theo? Wat vind ik dat erg voor je... vertel eens!’

Welmoed klemt haar handen om de stang van de wagen en schudt haar hoofd. ‘Er is zo weinig te vertellen.’ Daar is Lorna het niet mee eens. Of Welmoed tijd heeft om ergens neer te strijken? ‘Het is per slot van rekening koffietijd. Nemen we, net als vroeger, een kop chocolade met een dot slagroom. Appeltaart met vanillesaus en ik trakteer!’

Nog aarzelt Welmoed even. ‘Vooruit dan maar. Thuis wacht mijn moeder namelijk en je weet hoe moeders kunnen zijn. Ik ben met Bennie naar de dokter geweest. Hij heeft vannacht zo

gehoest, weet je. Maar een kwartiertje kan er wel af!’

Het provinciestedje waar beiden geboren zijn, is in de jaren dat Lorna in het buitenland is geweest weinig veranderd. Hier en daar is in de winkelstraat een gevel vernieuwd en ook de straatsteentjes zijn nieuw. Lorna geniet zichtbaar. ‘Het is zo goed terug te zijn! Ik ben toe aan wat nieuws, weet je. Ginds te veel gevechten tegen de bierkaaien, als je me begrijpt. Water naar de zee dragen, zo ontmoedigend. Ik heb ginds mijn hart en mijn energie verloren. Vertel ik zo wel!’

Het is druilerig novemberweer. ’s Ochtends mist het, de avonden beginnen steeds vroeger en de zon laat zich zelden zien.

Maar in het restaurantje is het gezellig en warm. Uit de luidsprekers komt een zacht muziekje dat niet hinderlijk is en de donkere hoeken worden door knusse lampjes verlicht. ‘Bijna als toen!’ zucht Lorna en ontdoet zich van haar korte jas. ‘Geef me de jouwe ook maar, dan hang ik ze aan de kapstok. Bestel jij ondertussen?’

Welmoed kijkt haar na. Lorna Vaarman, ze heeft lange tijd niet meer aan haar gedacht. Ze hoort bij een ander leven dat vroeger heet. Lorna, de beste leerling van de klas, altijd geweest. Als arts is ze meteen na het afronden van haar studie naar Afrika vertrokken, een en al enthousiasme. Al vrij snel is hun contact verwaterd. Jammer, vindt Welmoed nu. ‘U wenst?’ Een serveerster met een lang schort voor blijft bij de kinderwagen staan. ‘Wat een schatje, zeg! Een jongen? Dacht ik al, al dat blauw!’

Welmoed lacht haar toe. ‘Inderdaad. Meteen na zijn geboorte kwam iedereen aandragen met iets blauws! Traditie!’ Het meisje knikt en houdt haar notitieblokje omhoog. ‘Wat kan ik brengen? We hebben een aanbieding...’ Welmoed laat haar niet uitspreken. ‘Twee chocolademelk met slagroom en appelgebak met vanillesaus. Als je dat hebt?’ Het meisje lacht breeduit en schijnt zich niets van het zichtbaar worden van haar beugel aan te trekken. ‘Nou en of. Onze specialiteit, zegt de baas altijd. Tweemaal? Komt eraan!’

Lorna trekt een stoel naar zich toe en wrijft zich vergenoegd in de handen. ‘Dit soort dingen heb ik gemist. Eerst niet, maar

op het laatst begon het te knagen. Mijn ouders zijn niet meer van de jongsten, ik had de kinderen van mijn broers nog nooit gezien en ga zo maar door. Maar eerst jij! Vertel me over Theo! Jullie waren zo'n ideaal stelletje!

Welmoed buigt haar hoofd zodat Lorna de uitdrukking in haar ogen niet kan zien. 'Dacht je dat? Ach, dat dacht iedereen. We gingen samen studeren. Rechten, weet je nog?'

De serveerster zet de bestelling voor hen neer. 'Lekker genieten!' doet ze amicaal en geeft Welmoed een vette knipoog.

Natuurlijk herinnert Lorna zich de toekomstplannen van haar vriendin. Ze studeerden niet in dezelfde stad en de laatste keer dat ze elkaar zagen was tijdens een reünie. 'Rechten, ja, zeker weet ik dat nog. Jullie wilden samen een advocatenpraktijk oprichten!'

De slagroom in de warme chocolade smelt snel en voorzichtig neemt Welmoed een slokje. 'Plannen! De werkelijkheid was anders. Ik heb me lange tijd te veel geschaamd om erover te praten. Maar ach... achteraf ontdek je dat er zoveel andere dingen in het leven zijn. Belangrijker dingen, zoals mijn kleine Bennie. Weet je, Theo had geen studiehoofd. Hij zat al snel aan zijn plafond en wilde dat niet accepteren! Dus al gauw verviel ik in de rol van zijn mentor. We woonden vlak bij elkaar in de buurt. Hij in een huis voor studenten en ik op een zolderkamertje. Doordat ik veel met Theo bezig was, schoot mijn studie niet erg op. Theo wilde voor niemand weten dat hij faalde, vooral zijn ouders mochten het niet weten. Uiteindelijk knapte ik af.'

Lorna wijst op het gebak. 'Neem eerst een hap van dat lekkers. Meid, als ik je zo hoor hebben we allebei onze portie wel gehad. Is hij uiteindelijk afgestudeerd? En jij?'

Het appelgebak is overheerlijk en even zwijgen beiden. Uit de kinderwagen komt een pruttelgeluidje. Met één hand wiebelt de jonge moeder de wagen heen en weer. 'Het is nog niet zijn tijd, ik zal kort zijn, Lorna. We trouwden! Jawel! Ik hoor zijn vader nog zeggen: 'Jongen, het is beter te trouwen dan van verlangen te branden! We vonden een piepklein flatje en vanaf toen was ik er helemaal voor Theo. Dat ik zwanger raakte was niet de bedoeling. Ik wilde mijn studie afmaken tot Theo zover was dat hij

het alleen afkon. Maar hij had van die vermoeidheidsaanvallen, onvoorstelbaar. Achteraf bleek dat het begin van zijn ziekte te zijn. Anderen studeerden af. Hij niet. Uiteindelijk kwam hij bij de dokter terecht. We dachten zelf dat hij overspannen was. De studie. De zwangerschap; hij wilde zich waarmaken en niet toegeven dat de studie te zwaar voor hem was. Zijn ouders, weet je, hij wilde hen niet teleurstellen. Ik was de enige die zijn zwakheden kende. Enfin, het bleek al snel dat hij een slopende ziekte had. Later vertel ik de details wel, ik kan er nog steeds niet goed over praten!

Lorna is haar taart vergeten en legt in een troostend gebaar een hand over die van Welmoed. ‘Wat vind ik dat allemaal erg voor je.’ Welmoed knikt en knippert met haar ogen. Natuurlijk denkt Lorna, weet ze, dat hun huwelijk ondanks alles goed was.

Eigenlijk wist ze al voor het jawoord werd gegeven dat ze een verkeerde beslissing had genomen. Niet langer Welmoed de Haas, maar Welmoed Prakken. Theo was een slappeling, die alleen van zichzelf hield. Ze had het nooit willen zien. Hij had geen doorzettingsvermogen en miste de kracht om een andere koers te gaan volgen. Zodra zijn ziekte zich openbaarde, verloor hij op alle terreinen de moed. Dat hun huwelijk een fiasco was, is haar geheim.

‘Heb je geen zin om de studie weer op te pakken?’ informeert Lorna na een korte stilte. Welmoed schudt haar hoofd. ‘Dat zie ik niet zitten, de puf is eruit. Bovendien heb ik Bennie, Bernhard Theodoor, naar Theo’s vader is hij vernoemd. Ze wilden dat ik hem Theo zou noemen, maar dat weigerde ik! Bennie, dat klinkt toch lief? Ik wil hem opvoeden tot een sociaal mens, hem niet de hemel in prijzen, zoals de Prakkens altijd met Theo hebben gedaan. Genoeg erover. Nu jij!’

Lorna wil echter nog meer weten. Waar Welmoed nu woont? Thuis? ‘Je ouders zullen het wel leuk vinden, zo’n klein ventje onder hun dak. En de andere opa en oma er stijf naast!’

Welmoed trekt een gezicht van heb-ik-jou-daar! ‘Meid, ik sta zo’n beetje onder curatele. Maar ik hoop toch ooit zelfstandig te kunnen wonen. Mijn ouders zijn nog jong, amper vijftig. Mam werkt in de bieb en pa zit nog steeds achter hetzelfde bureau bij

de belastingen. Ze hebben recht op hun vrijheid, al zullen ze nooit laten merken dat ik te veel ben. Het is een geldkwestie. Als ik niet die mislukte studie achter de rug had, zou ik een baan hebben gehad en geld hebben verdiend. Nu kan ik moeilijk aan de slag komen, ik wil namelijk Bennie niet aan anderen toevertrouwen.'

Even zwijgt ze. 'Als je me begrijpt, ik wil hen niet voor het hoofd stoten, maar Theo's ouders zijn echt niet geschikt om op een baby te passen. Opa is wel voor rede vatbaar, maar oma niet! Maar het zijn en blijven Bennies grootouders. Het is voor alle partijen beter als ik zelfstandig kom te wonen!'

Opnieuw pruttelt Bennie, hij zwaait met zijn armpjes en trapt het dekje van zich af. Welmoed tilt het kereltje uit de wagen en neemt hem in haar armen. Lorna buigt zich over de tafel en fluistert: 'Wat ben jij rijk, meid. Ik ben ondanks alles jaloers op je. Wat een mooi kind, die blauwe ogen kijken me aan alsof hij iets wil vertellen. Hij lijkt op jou, weet je dat? Jij hebt van dat weerbarstige haar, donkerblond, dat wordt hij ook, zul je zien.' Welmoed legt haar wang op het hoofdje en ze snuift de specifieke babygeur op. 'Hij is erg lief, behalve als hij nachtenlang huilt! Burengerucht, als je me begrijpt!'

Nu lachen ze saamhorig. 'Ik begrijp je. Toch wilde ik dat ik van mijn verloren liefde ook een kind had, een collega, Fransman. Een stuk van een vent. Even leek het iets te worden. Maar helaas, hij zag mij niet meer staan toen een Amerikaanse schone ons team kwam verrijken. Mijn moeder troostte me op haar manier: 'Kind, een mooie man heb je nooit alleen!' Haha, echt mijn mama. Enfin, ik kreeg koortsaanvallen, het een of andere virus sloopte me en uiteindelijk begreep ik dat mijn tijd om naar huis te gaan was aangebroken. Ik heb het met zoveel inzet en liefde gedaan, maar al die ellende gaat je niet in de kouwe kleren zitten, Welmoed. Enfin, ik ben veel ervaringen rijker. Even kalm aan doen, en dan zien dat ik hier aan de slag kom. Ik heb het thuis goed, mijn ouders zijn dolgelukkig dat hun dochter weer thuis is.' Ze lepelt het laatste restje chocolade uit haar kopje. Diepzinnig zegt ze, met fronsende wenkbrauwen: 'We zitten beiden in een impasse. Benieuwd hoe we eruit komen. Want

dat doen we, eruit komen! We laten ons niet kennen, Welmoed!

Bennie is het beu, hij wil drinken. Eerst boeiden de lampjes hem, de bewegende mensen en het geluid van de zachte tango-muziek. Maar nu is het genoeg geweest. Hij zet een keel op en lijkt te weten dat zijn moeder daar allergisch voor is. Haastig gaat Welmoed staan en legt haar zoon terug in de wagen. ‘Nieuwste model!’ lacht ze. ‘Maar hij doet het nog best!’

Lorna plukt haar portemonnee uit de versleten rugzak. ‘Ge-lijk heb je, sinds ik ginds ben geweest, griezelen ik van een bepaald soort luxe. Maar daarover later! Even betalen!’

Welmoed haalt hun jassen en haast zich terug naar de wagen. Enkele gasten kijken met ergernis naar de brullende baby. Welmoed voelt zich opgelaten en duwt de wagen richting deur. Een vriendelijk uitziende man springt op en is haar behulpzaam. ‘Mochten wij ook maar eens – af en toe – ons zo laten gaan als die kleine van u!’

Welmoed knikt hem dankbaar toe. Niet aan denken, brullende en gillende mensen op straat. Terug naar de babytijd.

Eenmaal buiten huivert ze. Kil is het, onaangenaam kil. ‘Het was gezellig. En wat ben ik blij je weer terug te hebben! We moeten gauw wat afspreken, ja? Dan kletsen we over vroeger. Foto’s kijken en zo!’

Welmoed knikt en trekt het dekbedje van Bennie wat hoger op. ‘Doen we, Lorna. Ik zit momenteel niet dik in de vrienden. Een voor een zijn ze afgehaakt tijdens en na Theo’s ziekte en overlijden. Maar ik mis hen niet, ik heb de handen vol aan de kleine jongen! We bellen, goed? En de groeten aan je ouders!’

Spontaan zoent Lorna haar vriendin op een wang. ‘Jij net zo. Ik ben opgefleurd, weet je dat? Tot heel gauw!’

Zo snel ze kan loopt Welmoed via een steegje naar de woonwijk waar haar ouderlijk huis is gelegen. Ze kan de weg wel dromen. Het is gemakkelijk om dicht bij het winkelcentrum te wonen. Voor wie de weg door de steegjes weet, is de afstand te verwaarlozen. De vooroorlogse huizenrijen zijn stuk voor stuk gerenoveerd. De gereinigde gevels hebben hun oorspronkelijke kleur terug en tuinen met grind, gazonnetjes en bloemperken hebben plaatsgemaakt voor fraai aangelegde paden en stoepen.

Hier en daar een bloemenbak of sierstruik.

Welmoed kiest voor een achterpaadje om thuis te komen. Ze heeft geen zin in een babbeltje met oma Prakken. Babbeltjes die uitmonden in overbodige adviezen en geklaag.

Snel rijdt ze de wagen met het ontevreden kindje door de achtertuin naar de keukendeur en tot haar verrassing treft ze haar moeder thuis.

‘Mam, wat doe je thuis? Ik dacht dat je naar je werk moest. Ik ben opgehouden, je bent toch niet speciaal voor Bennie thuisgebleven?’

Welmoed haat het als anderen, zelfs als het haar ouders zijn, zich druk maken om Bennies welzijn. Ze kan het best alleen af, ze wordt onzeker van de goedbedoelde raad.

‘Alles goed met hem? Tjonge, wat een stemgeluid. Hij gaat vast net zo mooi zingen als mijn vader, die man had een stem... krachtig en vol. Geef maar hier, dat kind. Als jij dan zijn flesje haalt, kunnen we even praten. Ik heb namelijk vrij genomen.’

Welmoed legt de kleine kerel in haar moeders armen en op slag begint hij te lachen. Vanuit de keuken roept ze: ‘Hoe doe je dat toch, mam?’ Fles in de magnetron, jas aan de kapstok. Het is lekker warm in huis. En gezellig. Als geen ander weet mam het huis gezellig te maken, vindt Welmoed. Zo anders dan bij de burens! Theo was als kind niet voor niets zo graag bij hen!

Een eigen huis voor Bennie en haarzelf. O, dat het ooit zover mag komen!

Na de chocolade gaat een kopje koffie er ook nog wel in. Met een paar woorden schetst Welmoed de ontmoeting met haar oude schoolvriendin. ‘Mam, je luistert maar half, geloof ik!’ roept Welmoed verontwaardigd als ze opkijkt van het leger wordende flesje.

‘Ik luister wel en ik vind het fijn dat je haar ontmoet hebt. Maar ik heb ook een verhaal, belof me dat je er met geen woord tegen je vader over rept!’

Nu wordt Welmoed opeens nieuwsgierig. Mam die een geheim voor pa zou hebben? Onvoorstelbaar. Of het moet iets voor Sinterklaas zijn dat geheim moet blijven. ‘Vertel op! Dan

verschoon ik ondertussen dit stinkdiertje!

‘Hoe moet ik beginnen...’

Welmoed schatert. ‘Mam, gewoon, bij het begin. Heb je soms een onverantwoorde aankoop gedaan? Ach, papa is de vergevingsgezindheid zelf!’

Even later zitten moeder en dochter naast elkaar op de bank, Bennie tussen hen in. ‘Ik zal het kort maken, in de hoop dat jij me begrijpt. Weet je nog dat ik – pak ’m beet – zo’n tien jaar geleden nogal overspannen ben geweest?’

Dat herinnert Welmoed zich als de dag van gisteren. Mam was vlak na haar veertigste verjaardag niet goed geworden en na onderzoek bleek dat ze zwanger was. Een zwangerschap die uitliep op een miskraam. Geestelijk en lichamelijk bleek de belasting zo zwaar te zijn geweest, dat ze instortte. De huisarts vond dat mevrouw De Haas er een tijdje uit moest, maar mevrouw De Haas had absoluut geen zin om naar een rusthuis te gaan. Het was hartje zomer en dat bracht haar op het idee een caravan te huren en ergens in de bossen te gaan bivakkeren. Geen gedoe met vaste programma’s, gesprekken met psychologen en medebewoners van het een of andere tehuis. Lekker de natuur in, zonder de zorg voor haar gezin.

Een plekje werd snel gevonden: een camping vlak bij een dorpje. Een natuurcamping was het, herinnert Welmoed zich, zonder luxe. Echt iets voor liefhebbers.

In het weekend kwam haar moeder naar huis, bruin en uitgerust, stukken opgewekter. Het uit zijn deed haar goed. Al met al duurde die episode zes weken, daarna begonnen de vakanties en ging de familie zoals ieder jaar naar Frankrijk.

‘Ik weet het nog goed, je wilde nooit dat papa en ik bij jou kwamen, maar jij kwam iedere vrijdag maar huis. Met vuile was. Wat heb ik je toen gemist!’

Nadenkend knikt mevrouw De Haas.

‘Jullie hadden niet veel belangstelling voor mijn doen en laten. En dat kwam mij goed uit. Ik maakte lange wandelingen, alleen in de natuur, pratend met God. Soms verlang ik naar die tijd terug, weet je dat? God leek toen zo dichtbij, enfin, je weet hoe rustig die camping was. Vier of vijf kampeerders waren er gelijk

met mij, vaak minder. Trekkers vooral. Ik wandelde iedere dag de heuvel af naar het dorp, de terugweg was iets zwaarder. En je kwam niemand tegen. Wel stonden er hier en daar wat huizen. Direct voorbij het wildrooster stond een oud huis. Ik keek er altijd naar en fantaseerde over de bewoner. En het kon niet uitblijven: op een gegeven moment ontmoette ik hem. De bewoner, bedoel ik!

Nerveus wrijft mevrouw De Haas over de rode plek in haar hals die jeukt als ze gespannen is. ‘Mam!’ roept Welmoed. ‘Je ging toch niet, eh... vreemd of zo?’

Nee nee, o heden nee.

‘Hoe verzin je het? Nee, de bewoner was een man op leeftijd, een Einzelgänger. Een soort kluizenaar met vreemde gewoontes, dat laatste volgens de dorpingen. Enfin, we raakten aan de praat. En wat bleek? Die man was de wijsheid zelf. Had geen behoefte aan medemensen. Ook niet aan de kerk, terwijl hij diep gelovig was. Ja, hij was eigenaardig. Ik weet al wat je wilt vragen!’

Welmoed knikt heftig. ‘Vanzelf, waarom mocht papa niet van het bestaan van die man weten?’

Mevrouw De Haas schudt haar hoofd. ‘Je vader zou mij niet hebben begrepen. Hij is een rechtlijnig mens. Van zonderlingen moet hij niets hebben. En ik had geen zin om mijn vriendschap ter wille van hem op te geven. Met die oude man heb ik uren gesproken, hij liet mij als enige toe in zijn hart. We begrepen elkaar. Ook hebben we samen de bijbel gelezen en gebeden. Echt waar. En toen ik vertrok, huilden we allebei. Ik heb niets van hem, alleen herinneringen. Zijn woorden heb ik ter harte genomen, hij heeft mij over heel wat problemen heen geholpen, daar kon geen dominee of psychiater tegenop! En nu heb ik zijn huis geërfd!’

Het is of de wereld even ophoudt met draaien. Welmoed schudt haar hoofd in een gebaar van niet-begrijpen.

Ze staart haar moeder aan, de helderblauwe ogen rond van verbazing. Mevrouw De Haas zegt nerveus: ‘Doorademen, gewoon doorademen, kind! Niet dat het huis zoveel bijzonders is. Het is oud, misschien verwaarloosd. Afgelegen. Kortom: ik wil

het niet. Wat denk je dat je vader zegt als hij het hoort? Hij zal willen weten waarom ik er destijds niet gewoon over heb gesproken. Pa kan niet begrijpen dat mensen een zuiver platonsche relatie hebben, dat heb ik al eens ervaren en ik wil niet voor een tweede keer ons huwelijk in gevaar brengen. Echt, je móét me geloven, ik heb die man amper aangeraakt, om van een kus maar te zwijgen. De meeste mannen zijn als je vader. Denken dat iedereen meteen denkt aan seks. Vrouwen zijn anders.'

Eindelijk bekommt Welmoed van de schrik. Schamper merkt ze op: 'Wij, vrouwen, zijn hoogstaander, hoor je dat, Bennie? Mam toch, een vriend. Nou ja, het moet kunnen en ergens begrijp ik je wel! Maar een erfenis weigeren, kan dat? Hoe gaat zoiets in zijn werk? Kun je het huisje niet stiekem verkopen? Of nog beter: ik ga erin wonen!'

Even kijken moeder en dochter elkaar aan. Hun gedachten lopen parallel als twee spoorrails. 'Dat is te zeggen...' Mevrouw De Haas grijpt naar haar rode plek en knikt. 'Het zou een oplossing zijn. Ik wil pa niet bedriegen, maar iets verzwijgen is minder erg, dacht ik zo!' Welmoed schatert het uit, de kleine Bennie schokt van schrik.

Welmoed legt een geruststellende hand op zijn lijfje. 'Lieve mam, ik geloof dat jij je eigen tien geboden erop nahoudt. Zeg gewoon tegen pap dat het jou verrast. Een persoon met wie jij destijds kennis hebt gemaakt, een kluizenaar, heeft zijn hebben en houden aan jou toevertrouwd om er iets goeds mee te doen!' Maar hoe beiden de zaak ook wenden of keren: het blijft een probleem.

'Dan maar niets zeggen? Dat is ook raar, mam. Waarom vertel je papa alsnog niet over die onschuldige affaire? Dan ben je er in één keer van af.' Affaire? Fout begrip. Het was geen affaire. Welmoed vraagt of haar moeder meer over de man wil vertellen.

Mevrouw De Haas zakt achteruit in de kussens van de bank. 'Hij heette Schotsman, Anne Schotsman, en was van oorsprong een Fries. Mensenschuw, kluizenaarstype en in zijn hart een kunstenaar. Hij maakte een soort beelden van hout. Van takken en knoesten. Soms zag hij iets in een stuk hout. Een hertenkop

of zoiets. Hij sleepte de rommel mee naar zijn huis en prutste net zo lang tot het zo werd als hij in gedachten had. Ik heb hem wel eens geholpen, weet je. Ik zou tegen pa kunnen zeggen dat ik een workshop bij hem heb gedaan.'

Welmoed schudt haar hoofd. 'Ga nou door, het wordt spannend!'

Nee, Anne heeft nooit iets van zijn werk weggegeven. Hoewel er vaak mensen – meest passanten – om kwamen. 'Hij had wat kippetjes, een tuintje met groenten en pauwen. Die krijsten af en toe zo luid en droevig dat horen en zien je verging. Maar niemand had er last van. Hij was een dierenvriend en zou nooit stropen. Ik geloof dat niemand in het dorp wist dat er een uniek mens in hun midden was. Hij had het vertrouwen in de mensen verloren. Af en toe vertelde hij voorvallen die hij in de Tweede Wereldoorlog had meegemaakt. Ik drong nooit aan, hij leed onder de herinneringen. Arme man, had ik nog maar eens naar hem omgezien!'

Bennie is in slaap gevallen. Af en toe sabbelt hij aan de fopspen. Vertederd kijken moeder en dochter elkaar aan. 'Wat is het toch een schatje. Weet je, Welmoed, ik kan me heel goed voorstellen dat jij graag op jezelf wilt wonen. Van ons krijg je alle vrijheid, maar zoals de buurvrouw je soms claimt... ze kan niet accepteren dat Theo er niet meer is. Begrijpelijk, dat wel. Ouders horen hun kinderen ook niet te overleven. Als jij niet opast, klemt ze zich aan je vast, net zoals ze dat bij buurman Prakken doet. Dat zou Theo niet gewild hebben. Ze mogen aan jou een voorbeeld nemen. Jij bent toch ook je man kwijt, je maatje.'

Welmoed knippert met haar oogleden. 'Mama, ik vind mezelf soms een spook. Dat Theo ziek is geweest, vond ik ontzettend. En nog droom ik ervan. Maar hebben jullie dan nooit gezien dat hij erg egocentrisch was? Iedereen viel op zijn knappe uiterlijk, maar ik trok de kar en soms kon ik niet meer en vroeg me af waar het allemaal op uit zou draaien!'

Mevrouw De Haas vindt de hand van haar dochter die op het kinderlijfje rust. 'Mij hield je niet voor de mal. Moeders zien scherp, zwijgen is vaak beter dan spreken. Pa had niets door.

Voor hem was Theo de nooit geboren zoon. Ik heb vaak op het punt gestaan je onze hulp aan te bieden. Maar jij, op jouw beurt, kon van het ene moment op het andere afwijzend doen en ook dat begreep ik. Je bent altijd al een zelfstandige tante geweest. Zo jammer, dat je niet door hebt gestudeerd. Zou je niet alsnog...'

Welmoed schudt haar hoofd. 'Ik heb er absoluut geen zin meer in. Wel in de een of andere opleiding. Maar eerst moet ik mijn draai hebben gevonden. Jij voelt je toch niet gekwetst omdat ik graag op mezelf wil wonen?' Mevrouw De Haas zegt ronduit dat ze zich in haar dochter kan verplaatsen.

'Het is heerlijk om je thuis te hebben, dat weet je. En we zijn stapel op Bennie. Maar het kind hoort bij jou en jou alleen. Niet bij vier grootouders. Lieve meid, je hebt je kranig gedragen. Theo had een vrouw uit duizenden aan jou. Maar of jullie huwelijk goed gebleven was, zou ik niet kunnen zeggen. In ieder geval zijn jullie dromen niet waar geworden. Enfin, we gaan moedig verder, nietwaar? Toe, lees jij de brief van de notaris eens na en help me bedenken wat te doen. Misschien is het niet eens zo'n raar idee om daar te gaan wonen. Wel wat eenzaam! Dat bedenk ik nu pas. Ik kan het huisje beter verkopen. Of weigeren. Pa en ik moeten het er maar eens over hebben!! O nee... Hoe moet ik dit toch aanpakken?'

Op dat moment stapt de heer des huizes de kamer binnen. Verbaasd kijkt hij van de een naar de ander. 'Zo, meisjes, hebben jullie vergadering? Jullie kijken me bijna weg!'

Peter de Haas wrijft in zijn handen en snuift in de lucht. Hij ruikt nog geen spootje etenslucht.

Welmoed ziet vermaakt hoe haar moeder stevig bloost. Peter, een aantrekkelijke vijftiger met het uiterlijk van iemand die veel aan sport doet, gaat nonchalant op de rand van de salontafel tegenover hen zitten. Welmoed kan nog net de brief onder zijn zitvlak weggrissen.

'Ben je niet extra vroeg vandaag?' probeert ze haar vader af te leiden. Waarop deze zegt rekening te hebben gehouden met de werkuren van zijn vrouw. 'Kom op, Arita, waar wringt de schoen?'

Als Welmoed ziet dat haar moeder de situatie niet meester is, tranen in haar ogen krijgt, springt ze voor haar in de bres.

‘We hebben een probleem, papa. Ik zoek een huis, liefst iets dat vrijstaat. Je weet hoeveel ik van de natuur houd, ja toch? En nu vindt mam het niet zo’n goed idee dat ik naar een dorp op de Veluwe verhuis. Ik heb jouw overredingskracht nodig!’ Ze wappert met de brief.

Peter de Haas fronst zijn wenkbrauwen. ‘Heb ik wat gemist? Ik kan een en ander niet volgen. Jij naar de Veluwe? Je lijkt je moeder wel, die had indertijd haar hart aan de bossen verpand.’

Gelijktijdig houden de vrouwen hun adem in, als was het afgesproken. ‘Juist, zo moeder zo dochter. Mam heeft destijds gekampeerd vlak bij een afrastering waarachter een leuk huisje stond, niet, mam? En de persoon die daar woonde, een zonderling, praatte graag met mam!’

Peter buigt zich voorover en woelt door het haar van zijn vrouw. ‘Dat heb ik meer gehoord. Ik zou bijna zeggen: wie praat niet graag met je moeder! Sorry, ik zie het verband nog niet zo. Bovendien heb ik trek!’

Zonder overleg te plegen duwt Welmoed hem de brief onder de neus. ‘Lees en wees net zo verbijsterd als wij, wat te doen in dit geval?’ Drie, vier keer zelfs leest Peter het geschrevene en nog dringt de inhoud amper tot hem door. ‘Jij erft dat huisje? Begrijp ik dat goed? Die stumper had niemand anders dan jou om zijn spullen aan na te laten? Vreemd, maar zulke dingen zie je wel vaker bij oude mensen. Herinneringen krijgen gouden randjes. Jammer dat ik dat mannetje nooit gezien heb. Was hij mensenschuw? Net iets voor jou, Arita, om zo iemand uit zijn schulp te laten kruipen!’

Welmoed voelt een lach kriebelen, probeert zich tevergeefs te beheersen. Zo ook haar moeder. Eén blik op elkaar is genoeg om beiden de slappe lach te bezorgen. ‘Mam dacht... ze was bang dat jij er wat achter zou zoeken,’ hikt Welmoed. ‘Want wie krijgt nu zomaar een erfenis? Dit komt uit de lucht gevallen, als het ware!’ Peter haalt zijn vierkante schouders op. ‘Als jullie maar weten dat ik erop tegen ben dat jij in een krot gaat wonen. Mijn kleinzoon heeft recht op goede behuizing, o zo!’ Hij staat

op en vouwt de brief keurig op, stopt hem terug in de slordig opengescheurde enveloppe. Hij trekt zijn vrouw overeind. En zoent haar vol op de mond. ‘Jij bang voor mij? Mag ik even lachen? Die dochter van ons heeft nog meer fantasie dan jij. Gelukkig ben ik een fantasiearm mens. Er wat achter zoeken. Welmoed, ik ken je moeder door en door! Die is nergens bang voor! En wat dachten jullie ervan als we nu een snel menu in elkaar zetten?’

Welmoed gaat ook staan, legt de slapende baby in haar moeders armen. ‘Praten jullie nog maar even gezellig door, dan maak ik snel wat klaar. Tosti’s, tomatensoep uit blik.’ En weg is ze. Even later hoort ze vanuit de keuken haar ouders lachen. Het is duidelijk dat Bennie wakker is! Ze zullen hem missen, dat is zeker.

Een eigen huisje, ook al zou het een krot in ernstig verwaarloosde staat zijn: voor haar is het niets meer of minder dan een paradijsje op aarde. Vrijheid, zelfstandigheid. Alleen de verantwoording voor Bennie en zichzelf. Een dorp op de Veluwe, bossen, heide en gemoedelijke mensen. O, ze ziet het voor zich. Iedereen kent iedereen. En zij, Welmoed, zal daarbij horen.

Bennie krijgt gezonde buitenlucht, prima voor zijn gevoelige luchtwegen. Tijd, volop tijd om te relativieren, na te denken over hoe het allemaal verder moet gaan.

Ze is handig, terwijl Bennie slaapt of in de box ligt, kan zij renoveren. Behangen en schilderen is geen punt en met de hamer, boor en wat dies meer zij kan ze ook aardig overweg.

‘De lunch!’ roept ze en met een zwaarbeladen dienblad loopt ze de kamer in, waar haar ouders totaal opgaan in de lieve maniertjes van hun kleinzoon.

‘Zet hem in zijn stoeltje, pap. Dan deel ik de kommen uit. Gezellig, eten op de bank!’ Daar is haar moeder het niet mee eens. ‘Nou ja, voor deze keer. Ik houd van orde en regel.’

Bennie strekt zijn lijfje en kijkt schalks van de een naar de ander. ‘Ik vertelde papa net dat jij Lorna Vaarman hebt getroffen!’

‘Ik ben benieuwd hoe het haar is vergaan, Welmoed. Maar laten we eerst bidden, ook al zitten we niet aan tafel.’

Welmoed buigt haar hoofd. Voor het eerst in tijden voelt ze zich verheugd. En dat alleen omdat een kluizenaar haar moeder zijn huisje heeft nagelaten. ‘Eet smakelijk, allebei!’ Ze geeft haar moeder een knipoog. Een blik van verstandhouding.

‘Ik ga wel met mam mee naar de notaris, dan hoef jij geen vrij te vragen, papa. Maken we er een dagje uit van. Opa en oma Prakken zullen maar wat graag op Bennie passen! Maar ik vertel hun nog niets over onze verhuizing!’

Peter legt zijn lepel neer. ‘Daar is het laatste woord nog niet over gezegd! Ik wil niet dat jij in de rimboe gaat wonen. Afgelegen, ideaal voor criminelen. Ik herinner het me niet precies, Arita, waren er nog meer huizen in de buurt?’

Nu niet overdrijven, seint Welmoed. Arita knikt bedachtzaam en kauwt een soepballetje weg voor ze antwoord geeft. ‘Zeker wel. Je hebt in die buurten van die kleine gemeenschappen. Buurtschappen, ik weet niet precies hoe dat te omschrijven. In ieder geval gaan Welmoed en ik op ons gemak een kijkje nemen.’

Bennie’s maagje begint op te spelen. Het keuvelen gaat over in jammeren en het jammeren wordt brullen. ‘Denk om de burenen!’ plaagt Peter en neemt het laatste broodje van de schaal.

‘Hij krijgt een fruithapje, hij vindt dat heerlijk. Moment!’

Ze kan wel zingen, vreemd is dat! Vanochtend leek alles zo troosteloos. Vanbinnen was het mistig, net als buiten. Eerst was daar de onverwachte ontmoeting met Lorna en bij thuiskomst wachtte mam haar op met een kanjer van een verrassing!

De grootouders slagen er niet in de huilende peuter te kalmeren, wat Welmoed wel lukt, want het roze mondje hapt gretig naar de plastic lepel waarop eten naar hem toe komt. Een mama die vriendelijk: ‘Happerdepap!’ zegt.

Even is Welmoed volkomen verdiept in haar zoon, alsof er een onzichtbaar scherm om hen heen is opgetrokken. De ouders kijken elkaar aan. ‘Het komt wel goed, het komt allemaal wel goed!’ zegt Peter de Haas en kust zijn vrouw ten afscheid.

Even later kijkt ze hem na als hij wegfietst en automatisch een hand opsteekt. Het is allemaal ten goede gekeerd, de erfenis is niet langer een bedreiging. Ze heeft zichzelf opgefokt en laten

beetnemen door domme gedachten.

Ze stapelt het servies in elkaar, haast heeft ze opeens! Het werk wacht en te laat komen is niet haar stijl. Liefdevol knikt ze naar haar dochter en kleinzoon. Innig klinkt haar stem als ze vol vertrouwen zegt: 'Het komt allemaal goed!'